

DEN ALMINDELIGE RETSBEVIDSTHED

BERL KUTSCHINSKY.

København
1968

Til professor H. J. Ross
Med venlig hilsen
Berl Kutschinsky

"DEN ALMINDELIGE RETSBEVIDSTHED"

To danske forundersøgelser vedrørende kendskab
og holdninger til kriminalitet og retsudøvelse

Berl Kutschinsky
Københavns universitet

København
1968

FORORD

I nærværende publikation præsenteres to danske undersøgelser vedrørende den såkaldte "almene retsbevidsthed", dvs. almindelige menneskers viden og holdninger i relation til lov og ret, kriminalitet og straf, kriminelle og retsudøvere. Den første undersøgelse var en intensiv interviewundersøgelse, hvori også indgik et materiale af arresthusfanger. Den blev foretaget i 1953-54 under ledelse af Karl O. Christiansen. Senere blev det indsamlede materiale overladt mig til bearbejdelse, og i forbindelse hermed foretoges den anden undersøgelse i 1962 - denne gang benyttedes spørgeskema i forbindelse med gruppeforsøg. De to undersøgelser vil i overensstemmelse med terminologien i en tidligere publikation (Kutschinsky, 1966) blive betegnet som henholdsvis Dan-54 og Dan-62.

Omtrent samtidig med nærværende publikation udkommer en præsentation på engelsk af de samme to undersøgelser, en artikel i Scandinavian Studies in Criminology, Vol. 2 (Kutschinsky, 1968). De to publikationer overlapper på visse punkter hinanden, men mens den engelsksprogede artikel er baseret på uddrag af de vigtigste resultater, rummer nærværende danske udgave en mere udtømmende, detaljeret og - fordi den er på originalsproget - præcis præsentation af de informationer, der har kunnet uddrages af undersøgelseerne. De sammenfattende afsnit (5 og 6) samt appendicerne, findes ikke i den engelske udgave.

Statens almindelige videnskabsfond har bekostet udførelsen og bearbejdelsen af undersøgelseerne, der hovedsagelig er foretaget på Kriminalistisk Institut. Psykologisk laboratorium, hvortil jeg er knyttet som universitetsadjunkt, har bekostet trykningen af denne publikation, medens Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi står for udgivelsen.

København, den 1. april 1968

Berl Kutschinsky

"Den almindelige retsbevidsthed"

To danske forundersøgelser vedrørende kendskab
og holdninger til kriminalitet og retsudøvelse

<u>Indholdsfortegnelse:</u>	<u>Side</u>
Forord	7
1. Baggrund og formål	8
2. Forsøgspersoner og fremgangsmåde	9
2.1 Dan-54	9
2.11 Normalmaterialet	9
2.12 Fængselsmaterialet	13
2.2 Dan-62	14
3. Kendskab til lov og ret	15
3.1 Viden i Dan-54	15
3.2 Viden i Dan-62	23
4. Holdninger og vurderinger	24
4.1 Holdninger over for lovovertrædelser	24
4.11 Fem berigelsesforbrydelser (Dan-54)	25
4.12 Tyve typer af overtrædelser (både Dan-54 og Dan-62)	26
4.121 Holdninger til illegal abort (Dan-62)	30
4.13 To konkrete lovovertrædelser	32
4.131 Uddannelse og faders sociale niveau	36
4.14 Sammenhængen mellem abstrakt og konkret stillingtagen	44
4.2 Holdninger til sanktioner	46
4.21 Om straffenes formål, virkning og strenghed	46
4.22 Om dødsstraf og pryglestraf	51
4.221 Dødsstraf og pryglestraf i Dan-54	51
4.222 Dødsstraf og pryglestraf i Dan-62	55
4.223 Sammenligning mellem Dan-54 og Dan-62 med hensyn til dødsstraf og pryglestraf	56
4.224 Dødsstraf og pryglestraf i relation til socialt niveau og uddannelse	58

4.225	Prygle- og dødsstraf i relation til alder	63
4.23	Om strafskærpelse i øvrigt - og i det hele taget	63
4.24	Om lempelse af sanktionerne	65
4.3	Holdninger til en kriminel	68
4.4	Holdninger til de judicielle institutioner og myndigheder	71
4.41	Om forskelsbehandling	71
4.42	Om retstilknyttede professioner	74
5.	Nogle sammenhænge	77
6.	Konklusioner	84
6.1	Retsbevidsthedens indhold	85
6.2	De sociologiske baggrundsfaktorer	87
6.3	Enkelte metodologiske erfaringer	92

Appendicer:

I	Spørgeskema fra Dan-54	95
II	Instruktionsskema for interviewere i Dan-54	102
III	Spørgeskema fra Dan-62	107
IV	Instruktionsskema for prøveledere i Dan-62	110

<u>Detailed table of contents in English</u>	112
--	-----

<u>Litteraturliste</u>	115
------------------------	-----

<u>Person- og sagregister</u>	117
-------------------------------	-----